

[View this email in your browser](#)

Kære læser

Velkommen til KVINFOs nyhedsbrev om det kommende valg til Europaparlamentet.

Nogle opfatter måske EU som et fjernt og uforståeligt monstrum i Bruxelles. Men hvis du ønsker mere ligestillede samfund, har du god grund til at følge europaparlamentsvalget tæt.

Er du nysgerrig på, hvordan dit kryds kan være med til at sikre lige rettigheder og muligheder for alle, uanset køn? Så læs med, og bliv klogere på, hvordan EU påvirker ligestillingsdagsordenen i Danmark og resten af Europa.

Din stemme er vigtig – ikke blot for dig selv, men også for Europas fremtid.

God læselyst!

/KVINFO

VALGET HANDLER OGSÅ OM RETTEN TIL LIGESTILLING

Nogle forbinder måske EU-lovgivning med agurkers krumninger og ensartede telefonopladerstik. Men Europaparlamentet er også en ligestillingspolitisk kampplads. Fra konventioner om kønsbaseret vold til direktiver om ligeløn. Hvis du ønsker mere ligestilling, har du god grund til at holde nøje øje med, hvad der foregår i Bruxelles.

Allerede i Romtraktaten fra 1957 blev det vedtaget, at mænd og kvinder skal betales samme løn for samme stykke arbejde. Som vi nu ved, kunne lønmæssig forskelsbehandling på arbejdsmarkedet ikke udryddes med en europæisk traktat. Men det juridiske fundament for ligestilling på arbejdsmarkedet blev grundlagt i EU's spæde begyndelse.

Da Danmark gik med i EU – der på det tidspunkt hed EF – vedtog arbejdsmarkedets parter en overenskomst med krav om ligeløn. Hvilket var første, men ikke sidste gang, at en dansk aftale eller lovgivning blev ændret for at tilpasse sig eksisterende EU-lovgivning.

Direktiver har banet vejen

Siden de tidlige dage af EU's eksistens og det første direktiv om ligeløn har en lang række andre direktiver fulgt efter.

Ligebehandlingsloven, som blev vedtaget i Danmark i 1978, kom på baggrund af et direktiv fra Europakommissionen, der forbød forskelsbehandling i ansættelsesforhold. Og idet hele taget er ligestilling på arbejdsmarkedet et område, hvor EU-lovgivning har banet vejen for lige rettigheder mellem mænd og kvinder på det danske arbejdsmarked.

Da Danmark i 2022 indførte lige mange øremærkede barselsuger til fædre og mødre, skete det som led i implementeringen af et EU-direktiv.

EU-Domstolen har også været afgørende i at fastlægge retspraksis på ligestillingsområdet. Eksempelvis har kravet om omvendt bevisbyrde ved sager om forskelsbehandling betydet, at arbejdsgiverne har ansvar for at bevise, at de ikke begår forskelsbehandling på grund af køn.

Vold, samtykke og fri abort

På retsområdet har Danmark ikke pligt til at gennemføre EU-lovgivning, på grund af det danske retsforbehold. Men det er stadig en vigtig ligestillingspolitisk diskussion i EU, hvor danske europaparlamentarikere er med til at lave lovgivning, som gælder i lande uden retsforbehold.

EU har tiltrådt Istanbulkonventionen, som blandt andet beskæftiger sig med kønsbaseret vold og seksuelle og reproduktive rettigheder. Istanbulkonventionen spiller derfor ind, når EU vedtager direktiver om køn og ligestilling.

I begyndelsen af maj 2024 vedtog EU et direktiv om vold mod kvinder og vold i hjemmet. Den helt store knast i forhandlingerne var definitionen af voldtægt som samtykkebaseret – sådan som voldtægt også er defineret i Istanbulkonventionen.¹⁴ EU-lande, inklusive Danmark, har allerede en samtykkebestemmelse, og danske europaparlamentsmedlemmer kan være med til at overbevise deres kolleger om behovet for en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse på europæisk niveau.

Retten til fri abort er et andet område, hvor de kommende europaparlamentarikere får indflydelse på, om kvinder får mere frihed eller flere restriktioner. I Danmark styrker vi retten til fri abort, men sådan er det bestemt ikke i alle EU-lande. I flere lande ruller de ligefrem abortrettigheder tilbage.

Frankrig har som det eneste land i verden indskrevet fri abort som en rettighed i deres forfatning, og Frankrig er en stærk fortaler for at gøre fri abort til en grundlæggende rettighed i hele Europa. Et forslag om at indskrive det i EU's Charter fik stor opbakning ved en afstemning i Europaparlamentet, hvor 336 stemte for og 163 stemte imod. Desværre er det ikke nok til at ændre EU's Charter, da alle lande skal være enige.

Ting tager tid. Og det gælder måske især i EU. Til gengæld kan EU skabe store og gode forandringer, når først beslutningen er taget. Et europæisk borgerinitiativ foreslår, at EU giver økonomisk støtte til medlemslande, der tilbyder abort til EU-borgere, som ellers ikke har ret til abort i deres hjemland. Med [linket her kommer du frem til underskriftsindsamlingen](#).

Stigende polarisering

Det har stor betydning, at Europaparlamentet har medlemmer, som arbejder for lige rettigheder og lige muligheder uanset køn. Det er især vigtigt i en tid med stigende polarisering i Europa og øgede politiske kløfter mellem mænd og kvinder.

I flere østeuropæiske lande – og på tværs af kloden – ser vi stigende anti-demokratiske tendenser, hvor enerådige ledere lukker den fri presse ned, centrerer magten og forsøger at undertrykke civilsamfundets stemme.

Meget ofte er køn og ligestillingen underliggende og helt central faktor i skredet mod autokrati og mod øget polarisering. Der har de senere år været stigende fokus på den såkaldte anti-gender-bevægelse, der modarbejder kvinder og LGBT+-personers rettigheder samt begrebet *gender* og betegnelsen af køn som socialt fænomen.

Anti-gender-bevægelsen vinder styrke på tværs af landegrænser. Flere lande har truet med at trække sig fra Istanbulkonventionen, der indeholder essentiel lovgivning om kønsbaseret vold. Og nogle taler åbent i Europaparlamentet om at begrænse antallet af kvinder på arbejdsmarkedet, fordi det ifølge deres opfattelse bør være mandens rolle at brødføde familien.

Europaparlamentsmedlemmer vælges direkte i hvert EU-medlemsland. Og når de valgte kandidater drager til Bruxelles, bliver de en del af transeuropæiske politiske grupper som for eksempel den liberale gruppe, den socialdemokratiske gruppe eller den grønne gruppe.

Men hvor Europaparlamentet det seneste årti har haft en majoritet af ligestillingsprogressive parlamentsmedlemmer, så er der de seneste fem år kommet flere kønskonservative kræfter ind i parlamentet. Mange af dem er eksplicitte fortalere for anti-gender-bevægelsen.

Europaparlamentsvalget i juni handler også om de ligestillingsrettigheder, parlamentet har vedtaget i løbet af de seneste årtier. Som en del af researchen før tilblivelsen af dette nyhedsbrev, talte vi blandt andre med en rådgiver til et dansk parlamentsmedlem. Adspurgt om vigtigheden af det forestående valg, sagde hun: "Hvis man ikke synes, at Gud skal have indflydelse på ligestillingslovgivningen i EU, så skal man virkelig huske at stemme til det her valg."

HAD MOD TRANSKØNNEDE AFFØDER KAMPAGNE OP TIL EU-VALG

www.comeout.eu

I marts lancerede LGBTI-paraplyorganisationen ILGA-Europe kampagnen Come Out 4 Europe.

Med kampagnen opfordrer ILGA-Europe kandidaterne ved det kommende europaparlamentsvalg til at vise støtte til LGBTI-personer.

Baggrunden er en klar stigning i hadefulde politiske udmeldinger rettet imod LGBTI-personer og især imod transkønnede. Stigningen er uddybet i en rapport fra ILGA-Europe.

Selv om Danmark klarer sig som et af de bedste i ILGA-Europes Rainbow Index, har Danmark også registreret en væsentlig stigning i antallet af hadforbrydelser mod LGBTI-personer. Og rapporten fra ILGA-Europe fremhæver Danmark som et af de lande, hvor især transkønnede er udsat for hadefuld tale.

[LÆS MERE PÅ KØNFORMATION](#)

FIND DIN LIGESTILLINGSKANDIDAT

I Danmark stiller 11 partier op ved valget til Europaparlamentet, søndag den 9. juni. Hvert parti kan opstille op til 20 kandidater, som du kan se med [linket her](#).

En gennemgang af de tilgængelige valgprogrammer pr. 27. maj viser, at de fleste partier nævner ligestilling og køn i deres valgmateriale.

Vil du vide mere, før du beslutter, hvor du vil sætte dit kryds den 9. juni? Klik på linket herunder, hvor du også finder links til alle 11 opstillede partier og deres spidskandidater.

[LÆS MERE PÅ KØNFORMATION](#)

HISTORIEN OM EU OG LIGESTILLING

EU's betydning for ligestillingspolitik 1957-2023

I 1957 gik Vesttyskland, Frankrig, Italien, Holland, Belgien og Luxembourg sammen i *Det europæiske økonomiske fællesskab*, også kendt som EØF og EF, der senere blev til EU. Det var i forhandlingerne om den første traktat – Romtraktaten – at Frankrig fik indføjet artikel 119 om ligeløn mellem mænd og kvinder.

Underbetalingen af kvinder på de fleste europæiske arbejdspladser fortsatte dog. Men især Frankrig lagde pres på de andre medlemslande. Eksperter undersøgte forskellige muligheder for at fremme reel ligeløn. Og kvindelige arbejdere gik i strejke.

Da Danmark gik med i EF i 1973, blev også Danmark tvunget til at indføre krav om ligeløn. Det er et eksempel på, at det ikke altid er Danmark, som progressivt forbedrer sin omverden – men at omverdenen også kan påvirke Danmark i en god retning.

Ofte er forandringerne i retning af mere ligestilling kommet fra det europæiske samarbejde til Danmark. Senest har EU-regler presset Danmark til at indføre en mere lige fordeling af de øremærkede barselsuger i Danmark.

Du kan læse mere i [Historien om EU's betydning for ligestillingspolitik 1957-2023](#), som er skrevet af tidligere europaparlamentsmedlem Britta Thomsen.

[FÅ HISTORIEN HER](#)

EU's 27 lande går til valg 6.-9. juni 2024 for at vælge 720 medlemmer af Europaparlamentet.

Danmark stemmer søndag den 9. juni. Fra Danmark skal vi vælge 15 medlemmer af Europaparlamentet.

Godt valg!

Copyright (C) 2024 KVINFO. All rights reserved.

Vore adresse er:

Har du brug for at ændre den måde, du får disse emails på?
Her kan du [opdatere dine oplysninger](#) eller [framelde dig](#)

